

Samlenotat

Kulturministeriet, den 6. november 2017

**Forslag til forordning om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af radio- og tv-selskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af radio- og tv-programmer
KOM(2016)594**

Revideret notat af den 6. november 2017. Ændringer ift. grund- og nærhedsnotat af 21. december 2016 er markeret.

1. Resumé

EU-kommissionen har den 14. september 2016 fremsat et forslag til en forordning om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af radio- og tv-foretagernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af radio- og tv-programmer

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og er oversendt til Rådet den 4. oktober 2016 i dansk sprogversion.

Forslaget har til formål at fremme det grænseoverskridende udbud af onlinetjenester i forbindelse med radio- og tv-udsendelser. Forslaget fastslår bl.a., at radio- og tv-foretagender kun behøver at indhente rettigheder i hjemlandet, når de tilbyder en online tjeneste, der er accessorisk til den oprindelige udsendelse af et radio- eller tv-program. Forslaget indeholder også regler, der skal gøre det nemmere for kabelanlæg mv. at indhente rettigheder, når kabelanlæggene mv. videredistribuerer radio- og tv-programmer i lukkede netværk over internettet.

Det vurderes, at nærhedsprincippet er overholdt.

Regeringen finder, at forslaget vil kræve en række præciseringer i lov om ophavsret. Det forventes ikke, at forslaget har nogle væsentlige statsfinansielle konsekvenser. Forslaget kan få samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser for bl.a. rettighedshavere og radio- og tv-foretagender.

Regeringen finder, at forslaget om at indføre et oprindelseslandsprincip er problematisk og mener derfor, at forslaget bør udgå. Regeringen støtter reglerne om at indføre tvungen kollektiv forvaltning for nye former for retransmission, herunder IP-tv, men finder, at forslaget bør udvides, så det tager højde for den teknologiske udvikling. Endelig mener regeringen, at det kan overvejes at konvertere forordningen til at være et direktiv.

2. Baggrund

Direktiv 93/83/EEC (Satellit- og Kabeldirektivet) indeholder regler om radio- og tv-foretagenders satellitudsendinger af programmer og viderespredning af programmer pr. kabel. Direktivet indeholder bl.a. et ”oprindelseslandsprincip” for så vidt angår radio- og tv-foretagenders udsendinger over satellit, dvs. at den ophavsretlige udnyttelse kun anses for at finde sted i uplink-landet. Direktivet finder derimod ikke anvendelse på radio- og tv-foretagenders onlinetjenester eller for retransmissionstjenester, der udbydes ved hjælp af andet end kabel i et lukket elektronisk kommunikationsnet.

Fra den 24. august 2015 til den 16. november 2015 gennemførte Kommissionen en offentlig høring over satellit- og kabeldirektivet, hvor der bl.a. blev spurgt til, om principperne i direktivet skulle overføres til transmissioner over internettet. Kommissionen offentliggjorde den 4. maj 2016 en rapport over resultaterne af denne høring.

Den 9. december 2015 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse, hvoraf det bl.a. følger, at Kommissionen overvejede forslag, der havde til formål at fremme grænseoverskridende distribution af online radio- og tv-programmer i lyset af resultaterne af revisionen af satellit- og kabeldirektivet.

Den 14. september 2016 offentliggjorde EU-Kommissionen fire lovgivningsinitiativer, der tilsammen har til formål at modernisere de europæiske ophavsretsregler. Udover nærværende forslag består denne pakke af

- et forslag til et direktiv om ophavsret på det digitale indre marked.
- en forordning og et direktiv, der har til formål at implementere Marrakesh-traktaten om syns- og læsehandicappedes adgang til litterært materiale.

Hvad angår direktivforslaget om ophavsret på det digitale, indre marked er det seneste grund- og nærhedsnotat sendt til Folketingets Europaudvalg den 21. december 2016.

Hvad angår de to forslag vedrørende Marrakesh-traktaten tog Regeringen forhandlingsoplæg den 20. februar 2017 og revideret forhandlingsoplæg d. 5. maj 2017. Forslagene er færdigforhandlet i EU, og der udestår kun den nationale gennemførelse.

Forordningsforslaget er oversendt til Rådet den 4. oktober 2016 i dansk version. Forslaget er udarbejdet med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Forslaget til forordning har formål at fremme det grænseoverskridende udbud af onlinetjenester i forbindelse med radio- og tv-udsendinger og lette de digitale retransmissioner af radio- og tv-programmer fra andre medlemsstater i lukkede net.

Forslaget har syv artikler, der baseres på de samme principper som ovennævnte satellit- og kabeldirektiv.

Artikel 1 indeholder definitionen af en "tilknyttet onlinetjeneste" og "retransmission". Af definitionen af "tilknyttet onlinetjeneste" følger bl.a., at der tænkes på radio- og tv-programmer, som udbydes over internettet enten simultant med den oprindelige udsendelse af programmer eller i en nærmere defineret periode efter denne udsendelse. "Retransmission" defineres som samtidig og uændret retransmission af radio- og tv-programmer over bl.a. internettet, der foretages af andre end det radio- eller fjernsynsforetagende, der udsendte den oprindelige udsendelse. Det følger af forslagens betragtning 12, at retransmissionstjenester, der udbydes på det åbne internet, bør udelukkes fra denne forordnings anvendelsesområde.

Artikel 2, stk. 1, fastsætter, at de ophavsretlige handlinger, der er relevante for udbuddet af en tilknyttet onlinetjeneste, udelukkende foregår i den medlemsstat, hvor radio- eller fjernsynsforetagendet er etableret. Artikel 2, stk. 1, indeholder således et "oprindelseslandsprincip" for så vidt angår radio- og tv-foretagendernes tilknyttede onlinetjenester og den eksemplarfremsending, der er nødvendig for udbuddet heraf. Artikel 2, stk. 2, bestemmer, at når der indgås aftaler om rettigheder som nævnt i stk. 1, så skal parterne tage stilling til samtlige aspekter af den pågældende onlinetjeneste, herunder det modtagne publikum og sprogversionen. I medfør af forslagens betragtning 11 vil det fortsat være muligt at begrænse udnyttelsen af de rettigheder, der berøres af oprindelseslandsprincippet, navnlig med hensyn til visse tekniske transmissionsmidler eller visse sprogversioner, for så vidt at begrænsningen af udnyttelsen er i overensstemmelse med EU-lovgivningen. Det er uklart, hvorvidt forslaget vil begrænse rettighedshavernes og radio- og fjernsynsforetagendernes mulighed for at lave aftaler, som blokerer udsendelser over grænserne, fx ved hjælp af geoblokering.

Artiklerne 3 og 4 indeholder regler for retransmission af radio- og tv-foretagender.

Artikel 3, stk. 1, medfører, at rettighedshavere udelukkende kan gøres deres rettigheder gældende gennem en kollektiv forvaltningsorganisation, dvs. tvungen kollektiv forvaltning. Hvis en rettighedshaver ikke har overført forvaltningen af en rettighed til en kollektiv forvaltningsorganisation (ikke-repræsenterede rettighedshavere), anses den kollektive forvaltningsorganisation, som forvalter rettigheder for den samme kategori af rettigheder at have mandat til også at forvalte denne rettighedshavers rettigheder, jf. artikel 3, stk. 2. Stk. 3-5 indeholder forskellige forpligtelser og valgmuligheder for medlemsstaterne i forhold til at indrette ordningen til nationale systemer.

Artikel 4 fastslår, at artikel 3 ikke gælder for de rettigheder, der udøves af radio- og tv-foretagender for så vidt angår deres egne udsendelser, uanset om disse rettigheder er deres egne, eller om de er blevet overført til dem. Der vil således skulle indgås aftaler med det pågældende radio- og tv-foretagende ud over de kollektive forvaltningsorganisationer.

Artikel 5 bestemmer, at gældende aftaler om udbud af de i forslaget nævnte tilknyttede onlinetjenester, der er gældende på det tidspunkt, hvor forslaget vil få virkning, vil blive omfattet af artikel 2 to år efter forordningsforslagets virkningstidspunkt.

Artikel 6 fastslår, at EU-Kommissionen skal foretage en evaluering af forslaget senest 3 år efter ovennævnte virkningstidspunkt. Evalueringen skal bl.a. ske på baggrund af input fra medlemsstaterne.

Artikel 7 fastslår, at forordningsforslaget træder i kraft 20 dage efter, den er blevet offentliggjort, og at den vil få virkning seks måneder efter dette tidspunkt.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke afgivet endelig udtalelse.

Den ansvarlige rapporteur fra JURI-udvalget Tiemo Wölken har den 11. maj 2017 offentliggjort et udkast til en rapport over forslaget. I rapporten støttes indførelsen af et oprindelseslandsprincip, men der foreslås visse modifikationer. For det første udvides de omfattede tjenester til ikke kun at vedrøre ovennævnte ”tilknyttede tjenester”, men også andre former for internetudsendelser. For det andet foreslås det, at forslaget ikke skal gælde for radio- og tv-foretagender, som er etableret i ét land, men som målretter sit udbud mod andre medlemsstater. For det tredje indeholder forslaget regler, som har til formål at sikre et rimeligt vederlag til de rettighedshavere, hvis værker mv. indgår i radio- og tv-foretagendernes udsendelser. For det fjerde foreslås det, at forslagets regler først skal finde senere anvendelse på de film- og tv-serier, som er indkøbt – og ikke egenproduceret – af radio- og tv-foretagenderne.

Der foreslås også enkelte ændringer i resten af forslaget, fx regler om rimelig betaling for retransmission og præcisering af den evaluering, som foreslås i forslagets artikel 6.

Endelig foreslås – som noget nyt – at indføre regler, der medfører, at fjernsynsforetagender og kabeldistributører er kollektivt ansvarlige for udsendelser, der sker ved såkaldt ”direct injection”, hvor fjernsynsforetagenet sender tv-programmer i lukkede netværk til distributøren, og distributøren herefter videresender disse programmer til sine kunder.

Der er på nuværende tidspunkt fremsat over 300 ændringsforslag fra JURI-udvalgets medlemmer. Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke oplysninger om, hvornår der foreligger en endelig rapport fra JURI-udvalget.

IMCO-, ITRE- og CULT-udvalgene har afgivet udtalelser i juni 2017. I disse forslag støttes indførelsen af et oprindelseslandsprincip, dog således at der foreslås forskellige begrænsninger af omfanget af dette princip. Udvalgene støtter også udvidelse af reglerne om tvungen kollektiv forvaltning ift. retransmission til at gælde udsendelser over det åbne internet, som sker i et kontrolleret miljø, fx til en klart identificeret og

defineret brugerskare. Alle udvalgene indeholder forslag om indførelse af regler om "direct injection".

5. Nærhedsprincippet

Regeringen vurderer, at nærhedsprincippet er overholdt.

Forordningsforslaget har til formål at fremme det grænseoverskridende udbud af onlinetjenester i forbindelse med radio- og tv-udsendelser og lette de digitale retransmissioner af radio- og tv-programmer fra andre medlemsstater. Forslaget har dermed et klart grænseoverskridende formål. Såfremt de tiltænkte mål skal opnås, vurderes en fælleseuropæisk løsning at være korrekt. Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke er muligt for medlemsstaterne på egen hånd at fastsætte regler om anvendelse af "oprindelseslandsprincippet". En sådan løsning kan kun opnås ved en EU-retsakt.

Kommissionen vurderer, at det spørgsmål, som forslaget rejser, nemlig bredere adgang til tv- og radioprogrammer for borgerne, grundlæggende er af grænseoverskridende art, og at det kun er en EU-retsakt, der kan fastsætte en regel, der anvender princippet om oprindelseslandet på grænseoverskridende transmissioner af tv- og radioprogrammer. Hvad angår udøvelse af retransmissionsrettigheder, mener Kommissionen, at det kun er en EU-retsakt, der kan fjerne den nuværende markedsfragmentering, der er forbundet med den måde, hvorpå rettigheder bliver forvaltet for digitale retransmissionstjenester, og således sikre retssikkerhed for retransmissionsoperatører. Kommissionen finder dog, at der ikke desto mindre bør gives mulighed for, at medlemsstaterne kan fastsætte visse specifikke bestemmelser vedrørende anvendelsen af den obligatoriske kollektive forvaltning vedrørende retransmissionstjenester, der udbydes i lukkede net.

6. Gældende dansk ret

De danske regler om ophavsret reguleres hovedsageligt i lov om ophavsret (LBK nr. 1144 af 23. oktober 2014, som ændret ved lov nr. 321 af 5. april 2016).

I medfør af ophavsretslovens § 2, stk. 1, har en ophavsmand eneret til at gøre værker tilgængelige for almenheden, fx ved at fremføre værket offentligt. Det følger af stk. 4, at offentlig fremførelse bl.a. kan være trådbunden eller trådløs overføring af værker til almenheden, herunder udsendelse i radio eller fjernsyn og tilrådighedsstillelse på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt.

En lignende beskyttelse gives til udøvende kunstnere (§ 65), lydfremstillere (§ 66), fremstillere af billedoptagelser (§ 67), radio- og tv-foretagenders tekniske signal (§ 69), fotografer (§ 70) og fremstillere af kataloger mv. (§ 71).

Det følger af ophavsretslovens § 30, stk. 1, at DR, TV2/DANMARK A/S og de regionale TV2-virksomheder kan udsende udgivne værker i radio eller fjernsyn, såfremt betingelserne for aftalelicens er opfyldt. Andre radio- og tv-foretagender kan i medfør af bekendtgørelse nr. 1192 af 1. september 2016 om anvendelse af ophavsretslovens § 30,

stk. 1 og 2, gøre brug af samme ordning. Hvis en kollektiv forvaltningsorganisation opstiller urimelige vilkår for at indgå aftale, kan sagen indbringes for Ophavsretslicensnævnet. Reglen gælder ikke for sceneværker og filmværker, og ophavsmanden og andre rettighedshavere kan nedlægge forbud mod værkets udnyttelse over for radio- eller fjernsynsforetagendet. Reglen kan kun anvendes for så vidt angår udsendelser via satellit, hvis det pågældende radio- eller fjernsynsforetagende samtidig foretager udsendelse over et jordsendenet.

Det følger af ophavsretslovens § 30 a, at offentliggjorte værker, der indgår i DR's, TV 2/DANMARK A/S' og de regionale TV 2-virksomheders egne produktioner, af de nævnte radio- og tv-foretagender kan genudsendes og stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden^{en} får adgang til dem on demand, såfremt betingelserne for aftalelicens er opfyldt. § 30 a gælder kun for værker, der indgår i produktioner, som har været udsendt før den 1. januar 2007.

Det følger af ophavsretslovens § 35, stk. 1, at værker, der udsendes trådløst i radio- og fjernsyn, samtidig og uændret må viderespredes over kabelanlæg og på samme måde videreudsendes ved hjælp af radioanlæg. Reglen gælder ikke for de rettigheder, der indehaves af et radio- og tv-foretagende, og er betinget af, at betingelserne for aftalelicens er opfyldt, hvilket bl.a. betyder, at der skal indgås aftale med en kollektiv forvaltningsorganisation, der er godkendt af Kulturministeriet. Nægter en kollektiv forvaltningsorganisation eller et radio- eller fjernsynsforetagende uden rimelig grund at give samtykke til, at værker og udsendelser, som udsendes trådløst, samtidig og uændret videreudsendes over kabelanlæg eller trådløst, eller tilbydes en sådan videreudsendelse på urimelige vilkår, kan Ophavsretslicensnævnet på begæring meddele den fornødne tilladelse og fastsætte nærmere vilkår herfor.

I medfør af ophavsretslovens § 35, stk. 4, må værker, som udsendes i radio eller fjernsyn, på anden måde, end hvad der er bestemt i § 35, stk. 1, gengives af andre, såfremt betingelserne for aftalelicens er opfyldt. Eksemplarfremsstilling og tilrådighedsstillelse af værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem on demand skal ske i tidsmæssig tilknytning til udsendelsen. § 35, stk. 5, giver mulighed for at *"spejle" radio- og tv-foretagenders on-demand tjenester, når tilrådighedsstillelsen sker på samme måde og inden for samme tidsrum som radio- eller fjernsynsforetagendets tilrådighedsstillelse og betingelserne for aftalelicens er opfyldt.* Hverken stk. 4 og stk. 5 gælder for de rettigheder, der indehaves af radio- eller fjernsynsforetagender. Tvister om vilkår for anvendelse af stk. 4 og 5 kan indbringes for Ophavsretslicensnævnet.

I medfør af ophavsretslovens § 50, stk. 2, kan kollektive forvaltningsorganisationer og en bruger indgå aftale med aftalelicensvirkning på nærmere definerede områder.

Det følger af ophavsretslovens § 87, stk. 1, at radio- og tv-udsendelser via satellit anses for at finde sted i Danmark, hvis de programbærende signaler, som er bestemt til modtagning af almenheden, under et radio- eller fjernsynsforetagendes kontrol og

ansvar her i landet indføres i en ubrudt sendekæde, der leder til satellitten og ned mod Jorden. For så vidt angår satellitudsendinger anvendes således som udgangspunkt et ”oprindelseslandsprincip”. § 87, stk. 2, indeholder regler om, at satellitudsendinger fra lande uden for EØS i visse tilfælde også anses for at finde sted i Danmark.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der er tale om en forordning, der hverken må eller skal gennemføres i dansk ret.

Forordningsforslaget kan dog nødvendiggøre visse præciseringer i lov om ophavsret for at fastslå forholdet mellem denne lov og forordningsforslaget, ligesom artikel 3, stk. 5, i forordningsforslaget bestemmer, at en medlemsstat kan fastsætte, at en rettighedshaver, der giver tilladelse til førstegangssending på sit territorium af et beskyttet værk eller lignende, anses for at være indforstået med ikke at udøve sin ret til retransmission på et individuelt grundlag, men at udøve den i overensstemmelse med bestemmelserne i forordningsforslaget.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have statsfinansielle konsekvenser af væsentlig betydning.

Samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Regeringen finder, at de nærmere konsekvenser vil afhænge af, hvordan rettighedshavere, distributører, radio- og tv-føretagender mv. vil reagere på forslaget.

I lyset af de indkomne høringssvar kan regeringen ikke afvise, at forslagets artikel 2 om indførelse af et oprindelseslandsprincip kan være en medvirkende faktor til en ændring de forretningsmodeller, der i dag er gældende for bl.a. film- og tv-branchen, hvor der ofte sælges territoriale licenser til forskellige distributører. Andre faktorer, som fx konkurrenceretten og kommercielle valg fra rettighedshavere, radio- og tv-føretagender mv., spiller dog også en stor rolle i den forbindelse, bl.a. fordi konkurrenceretten sætter rammer for, hvilke aftaler rettighedshaverne og radio- og tv-føretagenderne kan indgå. EU-Kommissionen er pt. i gang med at se på lovligheden af aftaler om geoblokering mv. mellem en række amerikanske filmproducenter og et engelsk tv-føretagende.

Det kan endvidere ikke afvises, at forslaget vil være en medvirkende faktor til, at radio- og tv-føretagender vil skulle betale et højere beløb for rettighederne, hvis de vil skulle sende til flere medlemsstater. Dette kan fx være tilfældet, hvis forslaget – sammen med ovennævnte faktorer – fører til, at rettighedshaverne får vanskeligt ved at udstede territoriale licenser, og derfor i stedet begynder at udstede licenser, der dækker flere territorier, fx hele EU. Dette kan særligt være en udfordring for små- og mellemstore radio- og tv-føretagender, der vil have sværere ved at få adgang til dyrt indhold. Forslagets artikel 2, stk. 2, sætter dog grænser for størrelsen på radio- og tv-føretagenders betaling for rettighederne, ligesom parternes forhandlingsposition i forhold til hinanden vil have stor betydning.

Regeringen finder ikke, at det med sikkerhed kan fastslås, at forslaget vil mindske transaktionsomkostningerne for radio- og tv-foretagenderne, hvilket Kommissionen ellers har peget på i sin konsekvensanalyse.

Det vurderes, at forslaget kan være med til at sikre et større grænseoverskridende udbud af radio- og fjernsynsprogrammer.

Det forventes ikke, at forslagets artikel 3-5 om retransmission vil få stor betydning, da reglerne i et vist omfang er sammenfaldende med de nuværende danske regler. Dette forudsætter dog, at aftalelicenssystemet kan anvendes på dette område.

8. Høring

Forslaget er sendt i bred ekstern høring til berørte interessenter den 6. oktober 2016 med frist den 4. november 2016.

Høringssvarene er summarisk gengivet nedenfor. Der henvises i øvrigt til de enkelte høringssvar, der er offentligt tilgængelige på Kulturudvalgets hjemmeside.

Generelle bemærkninger til forslaget

Dansk Erhverv bakker op om intentionerne om at styrke det digitale indre marked, men finder, at ny EU-regulering på ophavsretsområdet kun bør indføres i det omfang, at det er nødvendigt for at fremme det digitale indre marked samt, at det er afgørende, at eventuel ny lovgivning på dette område er fremsynet, evidensbaseret, og at det bygger på grundige høringer og konsekvensanalyser. Dansk Erhverv bakker op om de danske grundholdninger om hensynstagen til film- og tv-branchen og om folketingsbeslutning V37.

Dansk Industri støtter grundlæggende EU's vision om det digitale indre marked samt formålet med at fremme det grænseoverskridende udbud af onlinetjenester i forbindelse med radio- og tv-udsendelser samt at lette de digitale retransmissioner af radio- og tv-programmer. Dansk Industri mener dog, at det er en afgørende forudsætning, at disse forslag indføres uden at svække beskyttelsesniveauet for rettighedshaverne.

Danske Medier bakker op om EU-Kommissionens ønske om at fremme det grænseoverskridende udbud af onlinetjenester i forbindelse med radio- udsendelser og lette de digitale retransmissioner af radio- og tv-programmer fra andre medlemsstater. Danske Medier kan ligeledes tilslutte sig EU-Kommissionens ønske om, at brugere i hele EU skal have øget adgang til tv- og radioprogrammer.

DJBFA, DKF, DPA og Musikforlæggerne i Danmark finder, at kontraktlige aftaler om brug af indhold på radio og tv bør indgås i det land, hvor modtagerne lever.

FDV støtter generelt forslagets grundidé om fremme af udviklingen af onlinetjenester over grænser og har forståelse for, at der er et behov for at redefinere enkelte af de lovgivningsmæssige mekanismer, som der består i dag.

Producentforeningen finder ikke, at der eksisterer et reelt behov for yderligere, grundlæggende regulering af ophavsretten i EU, og at eventuel lovgivning på tv- og filmområdet skal bygge på en forståelse af tv- og filmbranchens udfordringer, herunder være baseret på grundige konsekvensanalyser. Producentforeningen finder ikke, at dette er gældende for forslaget og henviser til folketingsbeslutning V37.

TV2 DANMARK A/S kan overordnet set tilslutte sig forslagets formål om at lette rettighedsklarering i forbindelse med onlinetjenester, der udbydes af radio- og tv-stationer.

Radio- og tv-foretagenders onlinetjenester (artikel 1(a) og artikel 2)

Akademikerne/UBVA udtrykker en almen bekymring over forslaget, da forslaget vurderes at kunne underminere velfungerende kollektive ordninger som retransmission og tilknyttede digitale tjenester, som forvaltes af Copydan. Forslaget findes også at være urimeligt, forkert og i strid med international lovgivning på området. Endelig findes forslaget ikke at harmonere med EU-domstolens praksis de senere år.

Copydan Verdens TV udtrykker generelt bekymringer vedrørende forslaget til artikel 2 og stiller overordnet set spørgsmål ved, om forslaget er i overensstemmelse med international lovgivning på ophavsretsområdet. Copydan Verdens TV peger bl.a. på en række negative konsekvenser ved at lade henholdsvis kommercielle og public servicestationer være omfattet af forslaget, og det vurderes, at forslaget vil have negativ virkning på finansieringen af film og tv-serier. Endvidere findes det, at forslaget vil gøre licenseringen af programmer mere kompleks, og at forslaget kan gøre skade på eksisterende licenser på området. Copydan Verdens TV vurderer, at reglen om vederlagsfastsættelse i artikel 2(2) er disproportional og urimelig, bl.a. fordi den undergraves ved, at forslaget også finder anvendelse på eksisterende kontrakter. Copydan Verdens TV opstiller derfor en lang række forslag til forbedring af forslaget. Endelig bemærkes det, at det er af afgørende betydning, at forslaget tilpasses, således at det udelukkende har betydning for det, der ønskes løst, men ikke negativt påvirker andre velfungerende systemer.

Dansk Erhverv er bekymret for forslaget og særligt artikel 2, som Dansk Erhverv finder i praksis kan risikere at svække de territorialt baserede forretningsmodeller, som findes at være grundlaget for film- og tv-markedet.

Dansk Industri finder forslaget artikel 2 om en udvidelse af oprindelseslandsprincippet problematisk eftersom, det kan udhule forretningsmodellerne i mediebranchen. Dansk Industri henviser bl.a. til, at rettighedshavere som følge af forslaget kan blive tvunget til at håndhæve deres rettigheder efter lovgivningen i andre medlemsstater, at forslaget vil kunne undergrave de nuværende finansieringsmodeller, der er gældende i dag, og at det vil kunne svække den private finansiering af dansk indhold.

Danske Medier bakker op om det fremsatte forordningsforslag, da det findes at ville lette klareringen af rettigheder mellem tv- og radiovirksomheder og rettighederne. Danske Medier finder dog, at der i forhold til vederlagsfastsættelsen også bør tages højde for den indtægt, som genereres af radiovirksomheden.

DJBFA, DKF, DPA og Musikforlæggerne er imod en udvidelse af oprindelseslandsprincippet, som findes urimeligt, forkert og i strid med international lovgivning på ophavsretsområdet. Forslaget bør efter foreningernes vurdering begrænses til de tjenester, hvor kun en lille del af publikum befinder sig i udlandet. Foreningerne finder ikke, at artikel 5 skal gælde for eksisterende kontraktforhold.

DR støtter systemet med kollektiv forvaltning og aftalelicens på området og bakker op om forslaget om at indføre et afsenderlandsprincip. DR finder dog, at de omfattede tjenester er for snævert definerede, da det bl.a. findes tvivlsomt, om de omfatter tv-stationernes digitale onlinearkiv, programmer der kun udbydes over internettet (webcasting) og ”forpremierer” (preview). DR henviser til, at dette kan føre til administrative og økonomiske omkostninger for radio- og tv-stationen. DR finder betragtning 11 om aftalefrihed positiv.

Filmret kan ikke støtte forslaget. Der henvises til, at rettighederne bør klareres der, hvor publikummet befinder sig. Filmret peger endvidere på, at forslaget kan medføre tab af indtægter for rettighedshaverne, og at artikel 2(2) ikke vil hjælpe herpå, bl.a. som følge af overgangsbestemmelsen i artikel 5. Filmret finder også, at forslaget vil påvirke værdien af eksisterende licenser til kabelviderespredning og lignende i andre EU-lande.

FDV er positive over for forordningens betragtning 11 om kontraktfrihed. Der peges dog på, at der kan være en risiko for, at forslaget alene er en teoretisk mulighed, da EU fortolker reglerne om det indre marked strengt, hvorfor det foreslås, at der i højere grad lægges vægt på kontraktfriheden, herunder ved at fastslå friheden til ikke at benytte sig af de nye regler. FDV udtrykker også bekymring ved, om forslaget kan medføre skade på den måde, som rettigheder forvaltes på i dag i Danmark.

Gramex stiller spørgsmålstejn ved, om forslaget er i overensstemmelse med international lovgivning og kan ikke støtte forslaget. Gramex peger på, at forslaget ikke er nødvendigt, at det vil føre til, at broadcastere flytter til de lande, hvor der skal betales mindst for rettighederne, og at der vil komme en stigning af ulicenserede tjenester. Gramex ønsker derfor at tjenester, der er målrettet et andet land, undtages fra forslaget. Gramex peger endvidere på, at rettighedsklareringen generelt bliver mere vanskelig, at de omfattede tjenester er for bredt defineret, og at forslaget går videre end, hvad der er nødvendigt.

Koda er generelt bekymret ved at anvende oprindelseslandsprincippet som løsningsmodel og stiller spørgsmålstejn ved, om forslaget er i overensstemmelse med international lovgivning på ophavsretsområdet. Koda finder også, at forslaget kan medføre, at broadcastere flytter til de lande, hvor rettighederne er billigst, at forslaget

vil medføre massive tab for rettighedshaverne og en urimelig konkurrencesituation for Tv-stationer afhængigt af, hvor deres hovedkontor er placeret, at forslaget er disproportionalt, og at forslaget kan medføre, at store forlag trækker deres rettigheder ud af det kollektive system, hvilket vil have negative konsekvenser. Koda mener derfor, at forslaget bør begrænses mest muligt, fx til public service stationer, og at det er helt afgørende, at tjenester, der målrettes Danmark, undtages fra forslaget. Koda finder, at artikel 2(2) vil være uden reel betydning, fordi reglen i praksis vil være yderst vanskelig at efterleve.

Nordisk Film finder overordnet set, at forslaget vil have store negative konsekvenser for den danske og europæiske filmbranche. Nordisk Film peger bl.a. på, at finansiering af film mv. i dag sælges på baggrund af eksklusive licenser, og at forslaget medfører, at denne eksklusivitet forsvinder, hvilket vil betyde, at det bliver sværere at finansiere film og tv-serier. Nordisk Film peger også på, at konsekvenserne vil være størst i de mindre sprogområder, og at den sproglige og kulturelle diversitet vil lide stor skade. Nordisk Film finder derfor, at Danmark bør tage skarp afstand fra forslaget.

Producentforeningen finder, at en udvidelse af oprindelseslandsprincippet vil være ødelæggende for branchens finansieringsmodeller, og at forslaget er i strid med regeringens erklæring om ikke at ødelægge velfungerende forretnings- og finansieringsmodeller i tv- og filmbranchen. Producentforeningen henviser til, at forslaget indeholder en mulighed for at aftale, at reglerne ikke finder anvendelse, men denne regel er illusorisk som følge af producenternes forhandlingsposition i forhold til tv-stationer. Hvis forslaget gennemføres, ønsker Producentforeningen, at der samtidig indføres regler, der kan balancere parternes forhandlingsposition.

Rettighedsalliancen støtter ikke løsningsforslag, der bygger på tesen om, at et digitalt indre marked fordrer en svagere ophavsret. Rettighedsalliancen mener ikke, at man ved at indskrænke aftalefriheden for aktører involveret i distribution, fremmer den ønskede målsætning.

Samrådet for Ophavsret finder, at forslaget er i strid med international lovgivning på ophavsretsområdet, og at forslaget vil være til stærk skade for rettighedshaverne, bl.a. fordi forslaget giver kommercielle broadcastere et incitament til at organisere sig i lande, der yder dårligere beskyttelse af ophavsrettigheder. Samrådet for Ophavsret finder, at det bør tillægges betydeligt vægt, at forslagets artikel 2 begrænses til at gælde public service broadcastere. Hvis der ikke er opbakning hertil, finder Samrådet det afgørende, at forslaget bliver begrænset ift. tjenester, der er særligt målrettet andre lande. Samrådet for Ophavsret finder endvidere, at artikel 2, stk. 2, om vederlagsfastsættelse ikke vil få praktisk betydning.

TV2 DANMARKS A/S kan tilslutte sig forslaget, idet det er af stor betydning for radio- og tv-stationer at få etableret en juridisk sikkerhed i relation til de rettighedsmæssige forhold. Definitionen af en "tilknyttet tjeneste" findes dog at være uklar og formentlig også at være utilstrækkelig i forhold til det programindhold, der rent faktisk forefindes

på radio- og tv-stationernes onlinetjenester. Der stilles i den forbindelse spørgsmålstegn ved, om fx previews, webcasting og on demand er omfattet af forslaget. TV2 DANMARKS A/S finder derfor, at betragtning 8 og artikel 1 bør omformuleres, så artikel 1 omfatter alt det indhold, der forefindes på radio- og tv-stationernes onlinetjenester.

Retransmission af radio- og tv-programmer (artikel 1(b) og artiklerne 3 og 4)

Copydan Verdens TV finder forslaget fornuftigt, men finder, at forslaget bør udvides til at gælde tjenester, der udsendes over det åbne internet, bl.a. for at imødekomme den teknologiske udvikling. Copydan Verdens TV finder, at hvis sådanne tjenester ikke omfattes, bør forslaget i det mindste omfatte et såkaldt "OTT-spejl", der gør det muligt for forbrugere at se deres tjenester både udenfor og indenfor hjemmet. Endelig finder Copydan Verdens TV, at forslaget også bør udvides til tjenester, der er accessoriske til retransmissionstjenesten, og at der bør indsættes en udtrykkelig ret til retransmission i forslaget.

Dansk Energi opfordrer regeringen til at redegøre for, om regeringen agter at følge Kommissionens forslag om at undtage OTT-retransmissionstjenester og finder det uklart, hvorvidt den nye definition af retransmission vil få betydning for en afgørelse fra den europæiske domstol (C-325/14), som Dansk Energi opfordrer Kulturministeriet til at redegøre for.

Dansk Industri finder forslaget positivt, men finder det problematisk, at det ikke omfatter udsendelser over det åbne internet i samme omfang, som det sker på en sammenlignelig måde med traditionelt kabel TV. Det problematiseres også, at det ikke omfatter et OTT-spejl og tjenester, der er accessoriske til retransmission.

DJBFA, DKF, DPA og Musikforlæggerne i Danmark støtter artikel 3, men finder, at princippet om obligatorisk kollektiv forvaltning bør udvides til at gælde OTT-tjenester samt de samme tilknyttede tjenester, som nævnes i artikel 2.

DR finder det uheldigt og mærkværdigt, at forslaget ikke omfatter et "OTT-spejl", der gør det muligt for distributører at tilbyde deres kunder, at de kan tilgå deres tjenester via tablet eller mobiltelefon ved siden af deres kabel- eller satellit-tv mv. DR mener også, at den tvungne kollektive forvaltning bør udvides til at gælde de onlinetjenester, som er beskrevet i artikel 2.

Filmret støtter udvidelsen, som dog vurderes at få en vis betydning for det lignende danske system på området og er opmærksom på, at udvidelsen ikke dækker OTT-tjenester.

Samrådet for Ophavsret støtter tanken bag forslaget, men finder, at forslaget bør udvides til at gælde tjenester, der udbydes over det åbne internet, og i det mindste omfatte det såkaldte "OTT-spejl", som tilbydes som led i et abonnement i lukkede retransmissionstjenester med henblik på at kunne tilgås via bl.a. mobile enheder.

SE/STOFA peger på, at obligatorisk anvendelse af kollektive forvaltningsorganisationer skaber et monopol og en koncentration af markedsmagt i forhold til aftagersiden. SE/STOFA efterspørger en øget grad af transparens og mere frit udbud fra de kollektive forvaltningsorganisationer. SE/STOFA ønsker derfor, at de kollektive forvaltningsorganisationer i forordningen pålægges en række forpligtelser i forhold til bl.a. transparens.

TDC finder forslaget positivt. TDC bemærker, at tjenester, der udbydes over det åbne internet, ikke er med i forslaget og finder ikke, at dette kan begrundes i forhold til de faktiske forhold på transmissionsmarkedet. TDC finder endvidere, at der mangler yderligere præcisering af begreberne ”retransmission” og ”tilknyttede tjenester”.

TV2 DANMARK A/S finder, at det bør sikres, at velfungerende ordninger ift. retransmission kan bibeholdes. Der peges også på, at bestemmelsen bør udvides til at omfatte tjenester, der udbydes over det åbne internet, og i hvert fald omfatte et såkaldt ”OTT-spejl”. Endelig ønsker TV2 DANMARK A/S, at forslaget bør udvides til at gælde de tjenester, der nævnes i artikel 2.

Andet

Dansk Artist Forbund bakker op om høringssvarene fra Copydan Verdens TV og Samrådet for Ophavsret.

Filmret støtter høringssvarene fra Copydan Verdens TV og Producentforeningen.

Gramex henviser til høringssvarene fra Koda og Samrådet for Ophavsret.

Producentforeningen er enig i høringssvarene fra Copydan, Dansk Erhverv og Filmret.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne er delte ift. indførelse af et oprindelseslandsprincip. Der er pt. et blokerende mindretal mod denne del af forslaget, dog således at det er uklart, om de lande, som er imod forslaget, vil kunne acceptere en væsentlig begrænset version af oprindelseslandsprincippet. De negativt indstillede lande peger bl.a. på, at forslaget kan være med til at undergrave territorialitetsprincippet, at Kommissionens konsekvensanalyse ikke tilstrækkeligt belyser disse konsekvenser, og at udviklingen inden for konkurrenceretten kan føre til, at den i forslaget nævnte aftalefrihed vil blive illusorisk. Herover står en række medlemsstater, som er mere positive over for forslaget, som de finder vil være med til at forbedre udbuddet af radio- og tv-programmer, og som derfor i stedet arbejder for at fremhæve aftalefriheden. Endelig er der en gruppe medlemsstater, som endnu ikke klart har tilkendegivet, hvor de står ift. forslaget.

Mange medlemsstater støtter forslaget om at indføre tvungen kollektiv forvaltning for nye former for retransmission, og en del af medlemsstaterne har foreslået en udvidelse

af reglerne til fx at gælde visse udsendelser over det åbne internet. Der er pt. uenighed i Rådet ift., om der skal indføres nye regler om ”direct injection”.

En række medlemsstater har udtrykt ønske om at konvertere forordningen til et direktiv.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter Kommissionens ambitioner om at styrke det digitale indre marked til gavn for forbrugere og virksomheder. Regeringen mener, at det digitale indre marked generelt bør kendetegnes ved åbenhed over for digital innovation og konkurrence, og at der ikke indføres unødige byrder for erhvervslivet, rettighedshavere eller det offentlige i forbindelse med bestræbelserne på at fremme det digitale indre marked.

Regeringen mener også, at det er vigtigt, at ophavsretten fortsat er udtryk for en god balance mellem hensynet til dem, der skaber værkerne, og hensynet til samfundets interesse i at få adgang til disse værker. Det er også vigtigt, at ophavsretsreglerne er tidssvarende, og at de er klare og forudsigelige for borgere, brugere og rettighedshavere.

Regeringen deler Kommissionens ønske om at skabe større grænseoverskridende adgang til radio- og tv-programmer, men finder, at dette må ske på en måde, der tager højde for de særlige licensstrukturer, der gør sig gældende på radio- og tv-området. Denne balance blev opnået med ”portabilitetsforordningen”, som sikrer, at forbrugere kan tage deres mobile indholdstjenester med over grænserne, når de tager på midlertidige ophold i andre medlemsstater, fx på ferie eller forretningsrejse. Regeringen er skeptisk over for oprindelseslandsprincippet i forordningen, da forslaget vurderes at kunne skade rettighedshaverne. Dette skyldes bl.a., at det vurderes, at det kan blive vanskeligere for rettighedshaverne at få en rimelig betaling, når der ikke længere skal indgås aftaler i det land, hvor anvendelsen sker. Det kan også skade mulighederne for at tilvejebringe den nødvendige finansiering af nye film, som i dag i vid udstrækning sker ved, at filmproducenter giver eksklusive licenser til enkelte distributører i forskellige lande, før produktionen af filmen overhovedet begynder (præfinansiering). Regeringen finder det på den baggrund afgørende, at forslaget udgår – og hvis dette ikke er muligt – begrænses mest muligt.

Regeringen støtter forslaget om at indføre tvungen kollektiv forvaltning for nye former for retransmission, fx via IP-tv. Dette forslag ligger tæt op af den måde, hvorpå området håndteres i Danmark. Regeringen finder dog, at forslaget med fordel kan udvides, så det i endnu højere grad er i overensstemmelse med udviklingen i Danmark. Regeringen vil derfor arbejde for en udvidelse af forslaget, så det tillige omfatter udsendelser over det åbne internet, så længe udsendelserne sker i et kontrolleret miljø, fx til en nøje afgrænset og identificeret brugerskare.

Regeringen bemærker, at der i flere af Europa-Parlamentets udvalg er fremsat forslag, som ikke er en del af Kommissionens oprindelige forslag, bl.a. forslaget om at indføre

regler om "direct injection". I lyset af, at der ikke er udarbejdet konsekvensanalyser for disse forslag, vil regeringen arbejde for at begrænse sådanne forslag – måtte de blive en del af forhandlingerne – medmindre de vurderes at understøtte gældende dansk ret, eller de vurderes ikke at have væsentlige konsekvenser for Danmark.

Regeringen vil endvidere arbejde for, at forslaget ændres fra at være en forordning til et direktiv, således at medlemsstaterne får øget fleksibilitet ift. implementeringen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Det oprindelige grund- og nærhedsnotat blev oversendt til udvalget den 25. oktober 2016, og et revideret notat med høringssvar blev oversendt den 21. december 2016.